

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Quomodo accusatio sit vitiosa. 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

eadem verba audientes si interrogentur, non referent ea, similiter etiam post modicum tempus. Et cum modica verborum differentia sensum variet: ideo etiam si post modicum tempus debeat iudicis sententia promulgari; expedit tamen ad certitudinem iudicij, vt accusatio redigatur in scriptis.

ad 1. ar-
gum.

Ad secundum dicendum, quod scriptura non solum necessaria est propter absentiam personæ quæ significat, vel cui est aliquid significandum, sed etiam propter dilationem temporis, vt * dictum est. Et ideo cum dicit canon, Per scripta nullius accusatio suscipiatur: intelligendum est ab absente qui per scripta accusationem mittat: non tamen excluditur, quin cum præsens fuerit, necessaria sit scriptura.

Ad tertium dicendum, quod denunciator non obligat se ad probandum. Vnde nec punitur, si probare nequiverit. Et propter hoc in denuntiatione non est necessaria scriptura, sed sufficit si aliquis verbo denuntiet ecclesiæ, quæ ex officio suo procedet ad fratris emendationem.

ARTIC. III.

Vtrum accusatio reddatur iniusta propter calumniam, prauaricationem, & tergiuersationem?

383

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod accusatio non reddatur iniusta propter calumniam, prauaricationem, & tergiuersationem: quia sicut dicitur * 1. quæst. 3. Calumniari, est falsa crimina intendere. Sed quandoque aliquis alteri falsum crimen obijcit ex ignorantia facti, quæ excusat. Ergo videtur quod non semper reddatur iniusta accusatio, si sit calumnia.

si quem
penitue-
rit.

ibidem.

¶ 2 Præterea, * Ibidem dicitur, quod prauaricari, est vera crimina abscondere. Sed hoc non videtur esse illicitum: quia homo non tenetur ad omnia crimina detegenda, vt supra * dictum est. Ergo videtur quod accusatio non reddatur iniusta ex prauaricatione.

a. 1. et q.
33. ar. 7.

¶ 3 Præ-

¶ 3 Præterea, Sicut + ibidem dicitur, tergiuerfari est in vniuerso ab aceufatione defistere. Sed hoc absque iniustitia fieri potest. Dicitur enim * ibidem, Si quem pœnituerit, criminaliter aceufationem, & inscriptionem fecisse de eo quod probare non potuerit, si cum accusato innocente conuenerit, inuicem se absoluant. Ergo aceufatio non redditur iniusta per tergiuerfationem.

2. q. 3. c. si
quæ pœni
tuerit.
* loco nũc
dillo.

SED contra est, quod ibidem* dicitur, Accusatorum temeritas tribus modis detegitur. Aut enim calumniatur, aut præuaricatur, aut tergiuersantur.

2. q. 3. c.
si quæ pœ
nituerit.
ar. 1. hu
ius quasfo

RESPONDEO dicendum, quod sicut * dictum est, aceufatio ordinatur ad bonum commune, quod intenditur per cognitionem criminis. Nullus autem debet nocere alicui iniuste, vt bonum commune promoveat. Et idem in aceufatione, duplici ratione contingit esse peccatum. Vno modo ex eo, quod aliquis iniuste agit contra eum, qui accusatur, crimina falsa ei imponendo, quod est calumniari. Alio modo ex parte reipublicæ, cuius bonum principaliter intenditur in aceufatione, dum aliquis impedit malitiose punitionem peccati. Quod iterum dupliciter contingit. Vno modo fraudem in aceufatione adhibendo. Et hoc pertinet ad præuaricationem: nam præuaricator dicitur quasi varicator; quia aduersam partem adiuuat, prodita causa sua. Alio modo totaliter ab aceufatione defistendo: quod est tergiuersari. In hoc enim quod defistit ab hoc, quod coeperat, quasi tergum vertere videtur.

Ad primum ergo dicendum, quod homo non debet ad aceufationem procedere, nisi de re omnino sibi certa, in qua ignorantia facti locum non habeat. Nec tamen qui falsum crimen alicui imponit, calumniatur: sed solum qui ex malitia in falsam aceufationem prorumpit. Contingit enim quandoque ex animi leuitate ad aceufationem procedere quia scilicet aliquis nimis faciliter credit quod audiuit: & hoc temeritatis est. Aliquando autem ex iusto errore

re mouetur aliquis ad accusandum: quæ omnia secundum prudentiam iudicis debent discerni, vt non pronunciet, cum caluniarum fuisse, qui vel ex leuitate animi, vel ex iusto errore in falsam accusationem prorupit.

Ad secundum dicendum, quod non quicumque abscondit verâ crimina, præuaricatur: sed solum qui fraudulenter abscondit ea, de quibus accusationem proponit, colludens cum reo, proprias probationes dissimulando, & falsas accusationes admittendo.

Ad tertium dicendum, quod tergiuersari est ab accusatione desistere omnino, animum accusandi depouendo, non qualitercumque, sed inordinate. Contingit autem aliquem ab accusatione desistere ordinate, absque vitio, dupliciter. Vno modo in ipso accusationis processu, si cognouerit esse falsum id, de quo accusauit: & sic pari consensu se absoluant accusator & reus. Alio modo, si princeps, ad quem pertinet cura boni communis (quod per accusationem intenditur) accusationem aboleuerit.

ARTIC. IV.

Vtrum accusator, qui in probatione defecerit, teneatur ad pœnam talionis?

384
4 dif 41.
a. 5 q. 2.
ad 1. &
quod. 11.
ar. 13. co.
2 q. 3. c.
si quæ pœ-
niuerit.

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod accusator, qui in probatione defecerit, non teneatur ad pœnam talionis. Contingit enim quandoque aliquem ex iusto errore ad accusationem procedere. In quo casu iudex accusatorem absoluit, vt dicitur * 2. quæst. 3. Non ergo accusator, qui in probatione defecerit, teneatur ad pœnam talionis.

¶ 2. Præterea, si pœna talionis ei qui iniuste accusat, sit iniungenda, hoc erit propter iniuriam in aliquem commissam. Sed non propter iniuriam commissam in personam accusati: quia sic princeps non posset hanc pœnam remittere. Nec etiam propter iniuriam illatam in rem publicam: quia sic accusatus non posset eum absolueret. Ergo pœna talionis non debetur ei, qui in accusatione defecerit.

¶ 3. Præ-